

اولین معبد بودایی چین

29 اردیبهشت 1391

علی فرح‌بخش / رادیو کوچه

چین، علاوه بر قدمت کهن تاریخی و فرهنگی‌اش، یکی از سرزمین‌هایی بوده که بودیسم در آن، بالندگی زیادی داشت و این آیین، فراز و نشیب‌های زیادی را در این کشور پهناور و پرجمعیت داشته‌است.

در خصوص جمعیت حال حاضر بوداییان چین، سه گزارش رسمی متفاوت وجود دارد که این مورد در آمار برخی کشورهای دیگر نیز صادق است و دلایل سیاسی و غیره دارد.

در اولین گزارش رسمی، جمعیت بوداییان چین 8 درصد و در دومین گزارش، تعداد بوداییان 21 درصد ذکر شده‌است. در سومین آمار رسمی که در مورد آن می‌توان تردید کرد، جمعیت بوداییان این کشور 80 درصد بیان شده. هر چند این آمار (سومین آمار) کمی غلو شده به نظر می‌رسد اما از آنجایی که این رقم از سوی گروهی از سازمان‌های معتبر جهانی بیان شده، لازم به ذکر می‌نماید.

تاریخ‌نگاران، ورود رسمی آیین بودایی مهیانه از هند به چین را سال 65 میلادی و در زمان سلطنت امپراتور «مینگ» (Ming) از سلسله‌ی متاخر «هان» (Han) یا «هان غربی» می‌دانند. پس از آن، آیین بودا به سرعت در سراسر چین منتشر شد و به سرزمین‌های مجاور نیز راه یافت. در طی سالیان متمادی، بودیسم فراز و نشیب‌های بسیاری را پیمود و گاه بر پیکره‌ی آن، صدمات زیادی نیز وارد آمد.

انقلاب «مائو»، نقطه‌ی عطف دین‌گرایی در چین معاصر شد. بسیاری از مذاهب، در سیل کمونیسم چینی محو شدند، اما بعد از مدت زمانی، دوباره سر بر آوردند و البته نه با کمیت و کیفیت گذشته‌شان. در دوران انقلاب فرهنگی، بسیاری از معابد چین مورد هجوم قرار گرفت و راهبان بسیاری از معابد اخراج و تبعید شدند. گروهی از معابد به کارخانه تبدیل شدند و گروهی دیگر نیز به صورت متروک باقی ماندند. پس از گذشت مدت زمانی، گروهی از معابد بودایی، به وضعیت اولیه بازگشتند و فعالیت‌های خود را از سر گرفتند، البته تحت نظارت کامل دولت مرکزی چین.

امروزه معابد بودایی چین، علاوه بر جذب بودایی‌ها برای انجام مراسم، نیایش‌ها و غیره، گردشگران بسیاری را از اقصا نقاط جهان به‌سوی خود جلب می‌کنند. بسیاری از این معابد، به‌علت داشتن دیرینه‌ی تاریخی، مورد توجه عموم و محققان هستند. وجود سبک‌های معماری خاص، پیکره‌ها و نگاره‌های بودا، انجمن‌های بودایی و غیره در کنار هم، و برگزاری فستیوال‌های گوناگون، سبب شده تا معابد، به مکان‌هایی مذهبی و گردشگری بدل یابند. از این‌رو زائران و گردشگران، در کنار یک‌دیگر به این اماکن تردد می‌کنند.

صاحب‌نظران و محققان بودیسم معتقدند که اولین معبد بودایی در چین، «معبد اسب سفید» (WhiteHorseTemple) است. این معبد، در زمان پادشاهی امپراتور «مینگ» از سلسله‌ی متاخر «هان» یا «هان غربی» و در سال 68 میلادی تاسیس شد.

بر طبق گزارش‌های تاریخی، شبی امپراتور در خواب دید که یکی از خدایان، بر فراز قصر وی در حال پرواز است. روز بعد امپراتور، رویای خود را برای وزیرش بازگو کرد و وزیر دربار، «زونگ هو» (Zhong Hu) به پادشاه اعلام کرد که این رویا، احتمالاً مربوط به بودا در هند است.

بعد از آن بود که امپراتور، هیئتی متشکل از هجده نفر را به ریاست «سای یین» (Cai Yin)، «کین جینگ» (Qin Jing) و «وانگ زون» (Wang Zun) برای جست‌وجوی آیین بودا اعزام کرد. گروه اعزامی به همراه یک پیکره‌ی بودا، متون مقدس بودایی و دو راهب برجسته به چین بازگشتند.

امپراتور پس از بازگشت هیئت اعزامی، دستور ساخت معبدی با نام «اسب سفید» را ابلاغ کرد. این نام، به‌یاد اسبی که متون مقدس را تا چین حمل کرد، به معبد داده شد و ساختمان معبد، در غرب پایتخت امپراتوری، «لوئویانگ» شکل گرفت.

محل این معبد در دوازده کیلومتری شرق شهر جدید «لوئویانگ» (Luoyang) در استان «هنان» (Henan) واقع شده‌است و محیطی در حدود سیزده هکتار را شامل می‌شود. به‌تازگی یک گذرگاه سنگی طاق‌دار به‌طول صدوپنجاه متر در جلوی دروازه‌ی اصلی آن ساخته شده‌است. مابین گذرگاه و دروازه‌ی اصلی، یک استخر با فواره و سه پل سنگی وجود دارد. این معبد دارای بخش‌های مختلفی‌ست که در دوره‌های تاریخی، به آن افزوده یا ترمیم و بازسازی شده‌است.

معبد اسب سفید، گذشته از جنبه‌های آیینی آن، یکی از آثار باستانی مهم و ارزشمند چین محسوب می‌شود.
